

rati sunt. Et sustulerunt quod superaverat de fragmentis, septem sportas. Erant autem qui manducaverant, quasi quatuor millia, & dimisit eos. Et statim ascendens navim cum discipulis suis, venit in partes Dalmanutha: & exierunt Pharisei, & cuperunt conquirere eum eo, quarentes ab illo signum de celo, tentantes eum. Et ingemiscens spiritu ait: Quid generatio ista signum quarit? Amen dico vobis, si dabitur generationi ista signum, et dimittens eos ascendens iterum navim, abiit trans fretum. Et oblii sunt panes sumere: & nisi unum panem non habebant secum in navi. Et precipiebat eis, dicens: Videte & cavete à fermento Phariseorum, & fermento Herodis. Et cogitabant ad alterutrum dicentes: quia panes non habemus. Quo cognito, ait illis Iesus: Quid cogitatis, quia panes non habetis? Nondum cognoscitis nec intelligitis? Adhuc cacatum habetis cor vestrum: oculos habentes, non videtis: & aures habentes, non auditis. Nec recordamini, quando quinque panes fregi in quinque millia: & quot copiosos fragmentorum plenos sustulistis? Dicunt ei: Duodecim. Quando & septem panes in quatuor millia, quot sportas fragmentorum tulistis? Et dicunt ei: Septem. Et dicebat eis: Quomodo nondum intelligitis? Et veniunt Bethsaida, & adducunt ei cacum. Undecima virtute septem panes, quatuor jejunis millibus franguntur: & pauci pisciculi benedicuntur: & de fragmentis septem sporte plenè sustolluntur. Septem panes, dona sunt septem Spiritus sancti. Quatuor millia, annus est novi Testamenti cum quatuor temporibus. Septem sporte, primæ septem Ecclesiæ. Fragmenta panum, mystici intellectus primæ septimanæ sunt. Pisciculi benedicti, libri sunt novi Testamenti: quoniam piscis affi partem Dominus resurgens postulat: & piscem superpositum prunis, discipulis in captura piscium porrigit. Post hæc veniunt Bethsaida, quæ domus vallis interpretatur: quæ est alia nisi mundus, qui est vallis lachrymarum? Adducunt duo decima virtute, cacum qui non videt, nec ante nec retro, id est, qui fuit, qui est, qui erit.

Et rogabant eum ut illum tangeret. Et apprehensa manu cæci. Quis est qui tangitur, nisi qui compungitur: Et apprehendit manum cæci, ut lamentationem de cæcitate cordis sui agat deflens, ut Jeremias everfionem civitatis Dei: hoc est, animæ suæ.

Eduxit eum extra vicum: & exprens in oculos ejus, impositis manibus suis interrogavit eum si quid videret. Id est, vicinitatem malorum. Corrumpunt enim mores bonos colloquia mala. Et exprens in oculos ejus, ut videat voluntatem Domini per flatum Spiritus sancti: impositis manibus, interrogabat eum si aliquid videret. Per opera Domini videt majestatem ejus. A magnitudine enim creaturæ, creator agnoscitur.

Et aspiciens ait: Video homines velut arbores ambulantes. Deinde iterum impositis manibus super oculos ejus, & cepit videre: & restitutus est, ita ut clarè videret omnia: & misit illum in domum suam, dicens: Vade in domum tuam. Id est, omnes homines existimans superiores sibi: indignum se judicans, ut David vocari hominem, & canem mortuum, & pulicem unum. Iterum manus posuit super oculos ejus, ut videret clarè omnia, id est, per opera visibilia, invisibilia intelligeret, & quæ oculus non vidit: & claræ animæ suæ statum, post rubiginem peccati, mundi cordis oculo contueretur. Beati enim mundo corde: quoniam ipsi Deum vident. Et misit eum in domum suam, ut videret in se quod ante non vidit. Non enim putat homo desperans de salute omnino posse, quid facile illuminatus per spem potest perficere. Et dicit ei:

Et si in vicum introieris, nemini dixeris. Et egressus est Iesus & discipuli ejus in castella Cesaræ Philippi, & in via interrogabat discipulos suos, dicens eis: Quem me dicunt esse homines? Qui responderunt illi, dicentes: Joannem Baptistam: alii Eliam, alii verò quosdam de Prophetis. Tunc dicit illis: Vos verò quem me esse dicitis? Respondens Petrus, ait ei: Tu es Christus. Et comminatus est eis, ne cui dicerent de illo. Id est, vicinis cæcitate tuam semper enarra, non virtutem: ut ait Paulus: Qui fui blasphemus, & persecutus sum Ecclesiam Dei.

Et cepit docere eos, quoniam oportet filium hominis multa pati: & reprobari à senioribus, & à summis sacerdotibus & scribis, & occidi, & post tres dies resurgere: & palam verbum loquebatur. Et apprehendens eum Petrus, cepit increpare eum. Qui conversus, & videns discipulos suos,

comminatus est Petro, dicens: Vade retro me satana, quoniam non sapis quæ Dei sunt, sed quæ sunt hominum. Et convocata turba cum discipulis suis, dixit eis: Si quis vult me sequi, denegat semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me. Qui enim voluerit animam suam salvam facere, perdat eam: qui autem perdidit animam suam propter me, & Evangelium, salvam faciet eam. Quid enim proderit homini, si lucretur mundum totum. & detrimentum anima sua faciat? Aut quid homo commutationis dabit pro anima sua? Qui enim me confusus fuerit, & verba mea in generatione ista adultera & peccatrice, & filius hominis confundet eum cum venerit in gloria Patris sui cum Angelis sanctis. Sicut gubernator peritus tempestatem in tranquillitate præcavens, nautas paratos vult esse suos. Unde Dominus: Si quis vult post me sequi, denegat semetipsum: id est, alter ex altero efficiatur. Post confirmationem crucis, gloria resurrectionis ostenditur. Unde & sequitur tertia decima virtute.

Caput IX.

Et dicebat illis: Amen dico vobis, quia sunt quidam de hic stantibus, qui non gustabunt mortem, donec videant regnum Dei veniens in virtute. Et post dies sex, assumpsit Iesus Petrum, & Jacobum, & Joannem, & ducit illos in montem excelsum secretum solus: & transfiguratus est coram ipsis. Et vestimenta ejus facta sunt splendida & candida nimis velut nix: quæ fulso non potest super terram candida facere. Et apparuit illis Elias cum Moysi: Et erant loquentes cum Iesu. Et respondens Petrus, ait Iesu: Rabbi, bonum est nos hic esse: & faciamus hic tria tabernacula, tibi unum, & Moysi unum, & Elia unum. Non enim sciebat quid diceret. Erant enim timore exterriti. Et facta est nubes obumbrans eos: & venit vox de nube, dicens: Hic est filius meus charissimus, audite illum. Et statim circumspicientes, neminem amplius viderunt nisi Iesum tantum secum. Et descendentes illis de monte, præcepit illis, ne cui quæ vidissent, narrarent, nisi cum filius hominis à mortuis resurrexerit. Post dies lex in monte excelso transfiguratus est coram discipulis suis: ne timerent opprobria crucis, qui viderant oculis suis gloriam futuræ resurrectionis.

Et verbum continuerunt apud se, conquirentes, quid esset eum à mortuis resurrexerit. Et interrogabant eum, dicentes: Quid ergo dicunt Pharisei & Scriba, quia Eliam oportet venire primum? Qui respondens ait illis: Elias cum venerit, primo resituet omnia, & quomodo scriptum est in filium hominis, ut multa patiatur & contematur. Sed dico vobis, quia & Elias venit, & fecerunt illi quæcumque voluerunt, sicut scriptum est de eo. Hoc proprie Marci: id est, cum abfcripta fuerit mors in victoria, non erunt in memoria priora, & non ascendunt super cor: cum abfultit Dominus sor-des filie Sion, auferens omnem lachrymam ab omni facie sanctorum.

Et veniens ad discipulos suos vidit turbam magnam circa eos, & scribas conquirentes cum illis. Et confestim omnis populus videns Iesum, stupefactus est, & expaverunt: & accurrentes salutabant eum. Non est homini requies sub sole. Semper parvulos occidit invidia: magnos percutiunt fulgura montes. Alii dicentes cum fide: alii invidentes cum fastu, ad Ecclesiam conveniunt. Et populus videns eum, stupefactus est: & expaverunt. Non est timor in charitate. Timor enim est servorum, stupefecit stultorum.

Et interrogavit eos: Quid inter vos conquiretis? Et respondens unus de turba, dixit: Magister, atruli filium meum ad te, habentem spiritum mutum: qui ubicumque eum apprehenderit, allidit illum, & spumat, & stridet dentibus, & arefcit. Et dixi discipulis tuis, ut ejicerent illum, & non potuerunt. Qui respondens eis, dicit: O generatio incredula, quamdiu apud vos ero, quamdiu vos pariar? Asserte illum ad me. Et attrulerunt eum. Et cum vidisset eum, statim spiritus conturbavit illum: & elisus in terram, volutabatur spumans, & interrogavit patrem ejus: Quantum temporis est ex quo ei hoc accidit? Quod scit Dominus, rogat, ut confessio pariat salutem: & murmur cordis nostri, sermonibus solvatur piis, ut est illud: Dic tu iniquitates tuas prius, ut justificeris. Postea quarta decima virtute unus de turba assertit filium spiritum habentem immundum & reliquas. Quem non poterant discipuli curare; Salvator curavit. Infidelitas utrorumque impedit salutem. Spiritus

discerpit spumantem, & stridentem, & arefcientem. Peccator spumat invidia, stulticia: stridet iracundia, arefcit ignavia. Discerpit eum spiritus appropinquans ad salutem, quod est esca dilecta, quos in ventrem suum trahere desiderat, per terrores & damna: ut fecit in Job. Interrogat Iesus tempus.

At ille ait: Hic significatur gentilis populus, cui à nativitate increvit cultus inutilis idolorum: ut stultè immolare filios suos demoniis. Unde sequitur:

Ab infantia: & frequenter eum in ignem & aquas misit, ut eum perderet. Sed si quis potes, adjuvanos, miserus nostri. Alii enim de gentibus ignem venerabantur, alii aquam.

Iesus autem ait illi: Si potes credere. Libertatem hic arbitrii indicat.

Omnia possibilia sunt credenti. Et continuo exclamans pater pueri cum lachrymis aiebat: Credo Domine, adjuva incredulitatem meam. Quæ sunt omnia, nisi quæ in nomine Iesu, id est, salutis postulantur cum lachrymis: Pater pueri aiebat: Credo Domine, adjuva incredulitatem meam. Credulitas nostra ut rostrata lingua infirma est, nisi in xia subsistat robori adjutorii Dei. Fides cum lachrymis, optata vota capit: ut est: Fiat tibi secundam fidem tuam.

Et cum vidisset Iesus concurrentem turbam, comminatus est spiritui immundo, dicens illi. Dehinc Marcus proprie narrat. Mina Domini, potentia ejus est.

Surde & mute spiritus, ego præcipio tibi. Spiritui impunitat Deo, quod homini diabolus præstat: dum ille nunquam audiret nec loqueretur: quod peccator penitus audit & loquitur.

Exi ab eo, & amplius ne introcas in eum. Et exclamans, & multum discerpens eum, exiit ab eo. Exiit ab homine, nunquam revertitur, si cor suum clavis seraverit humilitatis, & charitatis: & ostium obtinuerit homo unitatis. Unde Propheta dicit: Esto mihi in Deum protectorem & in locum munitionum, ut saluum me facias.

Et factus est sicut mortuus: ita ut multi dicerent, quia mortuus est. Iesus autem tenens manum ejus, elevavit eum, & surrexit. Sanatis etenim dicitur, Mortui estis, & vita vestra abfcondita est cum Christo in Deo. Unde infirmitas Christianorum non est mors, sed mortis similitudo.

Et cum introisset in domum, discipuli ejus secreto interrogabant eum: Quare nos non potuimus ejicere eum? Et dixit illis: Hoc genus in nullo potest exire, nisi in oratione & jejunio. Et inde profecti prætergredebantur Galileam: nec volebat quoniam scire. Dicebat autem discipulos suos, & dicebat illis: quoniam filius hominis tradetur in manus hominum, & occidetur: & occisus, tertia die resurget. At illi ignorabant verbum, & timebant eum interrogare. Stulticia ad luxuriam carnis pertinet: & jejunio sanatur & oratione. Ira & ignavia oratione depellitur. Medicina cuiusque vulneris adhibenda est ei. Non sanat oculus, quod calcaneo adhibetur. Jejunio, passionis corporis: & oratione peites sanande sunt mentis.

Et venerunt Capharnaum. Capharnaum, villa consolationis. Congruit interpretatio prædictæ sententiæ, quæ dicit: Et occisus, tertia die resurget. Granum frumenti moritur, ut multiplicius colligatur: si non moritur solum manet.

Qui cum domi essent interrogabat eos: Quid in via tractabatis? At illi tacebant. Siquidem in via inter se disputaverant, quis eorum major esset. Et residens vocavit duodecim, & ait illis: Siquis vult primus esse, erit omnium novissimus: & omnium minister. Et accipiens puerum, statuit eum in medio eorum. Quem cum complexus esset, ait illis: Quisquis unum ex huiusmodi pueris receperit in nomine meo, me recipit: & quicumque me susceperit, non me suscipit: sed eum qui me misit. Respondit illi Joannes, dicens: Magister, vidimus quemdam in nomine tuo ejicientem demonia: qui non sequitur nos, & prohibuimus eum. Iesus autem ait: Nolite prohibere eum. Nemo enim qui facit virtutem in nomine meo, & possit cito male loqui de me. Qui enim non est adversum vos, pro vobis est. Quisquis enim potum dederit vobis calicem aque in nomine meo, quia Christi estis: amen dico vobis, non perdet mercedem suam. Et quisquis scandalizaverit unum ex his pusillis credentibus in me: bonum est ei magis si circumdaretur mola asinaria collo ejus, & in mare mitteretur. Et

si scandalizaverit te manus tua, abfconde illum. In via enim tractabant de principatu: similis tractatio loco, Principatus namque ut ingreditur, sic deseritur: & quamdiu tenetur, labitur: & incertum est in qua mansione, id est, in qua die finiatur. Unde dicit: Qui vult esse primus, ut puer sit minister.

Bonum est tibi debilem introire in vitam. Id est, sine cupido principatu.

Quam duas manus habentem ire in gehennam, in ignem inextinguibilem. Duæ manus, principatus sunt & superbia. Abfconde superbiam, tenens humilem principatum.

Ubi vermis eorum non moritur, & ignis non exstinguitur. Et si pes tuus te scandalizat, amputa illum. Bonum est tibi claudum introire in vitam æternam, quam duos pedes habentem, mitti in gehennam ignis inextinguibilis: ubi vermis eorum non moritur, & ignis non exstinguitur. Quod si oculus tuus scandalizat te, ejice eum. Bonum est tibi luscum introire in regnum Dei, quam duos oculos habentem mitti in gehennam ignis: ubi vermis eorum non moritur, & ignis non exstinguitur. Vermis, est conscientia fera. Ignis, pena inconsummata. Unde per Prophetam dicitur: Ambulare in lumine ignis vestri, & in flammis quas succendistis vobis.

Omnis enim igne salietur. Mirè dictum est: Quod enim sale conditur, vermis putredinem arceat. Quod verò, id est, asperso sale carnem quæque consumit: hoc secundum legem in hostiis fiebat, quæ in altari cremabantur. Unde in omni victima & sacrificio, sal offerri præceptum est. Sal, dulcedo sapientiæ: & ignis Spiritus sancti gratia. Omnis ignis salietur, quia omnis electus sapientia conditur, ut digna victima Dei altaribus efficiatur. Unde bene addit:

Et omnis victima sale salietur. Ille enim verè victima Domini est, qui corpus & animam à vitis emundando Deo per amorem Spiritus sancti consecrat, nec sale aspergitur, sed igne consumitur: quando non peccati tantum contagio pellitur, sed & præsentis vite delectatio tollitur: & futuræ conversationi tota mente suspiratur. Unde, nostra conversatio in caelis est. Et, obsecro per misericordiam Dei, ut exhibeat corpora vestra &c. Altare Dei, est cor bonorum: hostiæ & sacrificia, bona opera fidelium. In omnibus sacrificiis sal, quia nullum opus bonum sine sapientia. Ignis sacrificia in altare consumit: de quo ipse nos baptizavit Spiritu sancto & igne. Ignis tribulationes respicit: hoc ad superiora, ubi scandalizantia membra evelli præcepta sunt: quia & hoc est igne saliri, tentationibus exerceri, ob Christi amorem dilectos & proximos nobis abnegare. Omnis enim victima salietur. Victima Domini est genus humanum, quod hic ratione sapientiæ salitur: dum corruptio sanguinis cussodia putredinis, id est, mater vermium conlumitur: & illic purgatorio igne examinatur.

Bonum est sal, quod si sal insulsum fuerit, in quo illud condietis: Sal insulsum, qui amat principatum, qui increpare non audeat & confiteri, ne de synagoga ejiciatur: diligens gloriam hominum magis quam Dei.

Habete in vobis sal, & pacem habete inter vos. Salsitudinem correctionis, amor proximi temperet, & dilectionem proximi sal justitiæ condiat. Et in domo iterum discipuli ejus interrogabant eum de eodem. Et hoc proprie: in iterata scientia verbi non fastidium, sed esuriam & stim præstat: ut est illud sapientiæ: Qui me comedunt, adhuc esurient: & qui me bibunt, adhuc sitient. Melliflua sapientiæ eloquia gustata diligentius, multimodum saporem reddunt. Quando pluit Dominus manna ad manducandum sub sole liquefcens ut cera, reddens mollita dicta, ut est illud: Fulgebunt iusti sicut sol in regno patris eorum. Ad ignem duratur: ut, Pannis, cor hominis confirmans. Ad aspera, ut est: Si quis vult post me venire, abneget seipsum sibi, & tollat crucem suam, & sequatur me.

Caput X.

Et inde exurgens venit in fines Judææ ultra Jordanem: & conveniunt iterum turba ad eum: & sicut consueverat, iterum docebat illos. Et accedentes Pharisei interrogabant eum: si licet viro uxorem dimittere, tentantes eum. At ille respondens dixit eis: Quid vobis præcepit Moyses?